

На гости на Празника на черешата в Кюстендил

Боянка Койчева

От Варна съм. Майка ми работеше и се пенсионира в системата на БДЖ. От малка съм свикнала с влаковете. От дете, та и до днес, не спирам да се занимавам с туризъм. Мога да кажа, че съм използвала всички привилегии, които БДЖ даваше при пътуване – семейни, групови и ученически намаления. От нашия град, накъдето и да тръгнеш, все трябваше да се качиш на „черния димящ змей“.

Днес има много начини да стигнеш до крайната цел, но честно казано, винаги предпочитам поне част от пътя да измина с влак. По време на пътуването винаги можеш да се насладиш на прекрасни гледки. Нашите железни пътища минават през цялата страна и спокойствието, което ти дава пътуването, е неотразимо. Може би само честите ремонти и принудителни смени създават известни неудобства, но изборът е твой.

С моя клуб туристи - ветерани решихме през месец юни да направим посещение на Празника на черешата в град Кюстендил.

В петък тръгваме с влака в 7:40 ч. за София. Бързо се измъкваме от града край езерото и големия канал, който свързва Варненското и Белославското езеро с Пристанище Варна - Запад. Над водата все още се вижда леката утринна омара. Минаваме покрай Казашкото село, ТЕЦ Варна и Белослав. Тук от едната страна се виждат част от Побитите камъни от Белославската група, а от другата – единственият вътрешен ферибот, който съединява двата бряга на канала. При Повеляново се открива гледката към Девня със старата слава на Долината на голямата химия. От Повеляново се отделя линията за „Златна Добруджа“, а ние продължаваме към Разделна. Виждат се през линиите крановете на търговското пристанище, а високо горе на платото се извисява крепостта Петрич кале. При Синдел се отделя линията за Карнобат през Източна Стара планина за Южна България.

Наближаваме Провадия. До старите солници скоро откриха древен град, в който също се занимавали с добиване на каменна сол. От двете страни на града се открояват крепостта Овеч, скалните манастири, а нататък следват средновековният манастир край Равна, Пробитият камък и защитеният хълм край Невша с гнездата на белоглави орли и египетски лешояди. Каспичан е гара от първата линия в България Русе-Варна. На тази линия по време на бригадирското движение се построи и отклонението Самуил-Силистра.

Влакът навлиза между двете скалисти плата, които ограждат Шумен. Мадарското е вляво, с древните пещери, останките от Първата българска държава и с известния в цял свят Мадарски конник – релеф, изсечен в скалите на 25 м. височина. Отдалеч над града се вижда мемориалният комплекс „Създателите на Българската държава“. Шумен е стара крепост и е един от най-будните градове преди и през Възраждането. Във високите скали на Шуменското плато всяка трапчинка е била използвана от древни времена за укрите – от Дивдядово до Хан Крум се намират десетки скални манастири, населявани от привърженици и противници на официалната власт и църквата през Средновековието.

Шуменската крепост

Търговище е областен град със стара слава. Старото му име е Ески Джумая (стар пазар) и е представлявал търговското средище на околните земеделски райони - това, което за Южна България е бил Узунджовският панаир. Скоро тук бяха направени археологически проучвания и се разкри средновековният град Мисионис, също център за търговия. В Ески Джумая живеели богати и напредничави хора. По време на Възраждането вложили много средства за църкви и училища. С вдъхновението на П. Р. Славейков, който за кратко бил учител тук, вдигнали първата сграда в България, специално пригодена за класно училище с всички изисквания за времето.

Етнографски музей в гр. Търговище

В далечината сред зелените хълмове преди Светлен се белее висок бял паметник. Той е на Таньо войвода - ръководител на малка чета, тръгнала на сигурна смърт. Той решава да отклони вниманието на турските войски в източната половина от страната, за да не успеят да се включат в преследването на Ботевата чета. Слизат на брега на Дунав при село Пожарево и за няколко дни успяват да стигнат до Керчан баир, където всички загиват.

Паметник на Таню войвода в гр. Попово

От живописните Поповски възвишения водят началото си четирите реки, които образуват река Русенски Лом - Черни, Бели, Малки и Баниски. Тази хълмиста местност е известна с името Ломовете и крие в себе си исторически, растителен и животински свят сред прекрасни кътчета.

Далечната кула на Лясковския манастир ни подсеща, че наближаваме Горна Оряховица - голяма гара почти в центъра на България. Тук си дават среща влаковете в Северна България от изток към запад и тези от север към юг през Балкана - Русе-Подкова. Оттук най-лесно се стига до „старопрестолния град Търнов“ и до Габрово с двата лични върха Шипка и Бузлуджа.

Църквата „Св. Димитър“ в гр. Велико Търново

Бързият „змей“ лети през плодородната българска земя. Покрай река Росица се редят селца, лозя, градини и малки горички, които напомнят за пътя, изминат от четата на Хаджи Димитър и Стефан Караджа.

Пресичаме река Осъм и спираме на следващата възлова гара - Левски. На север е Свищов, първи град заедно с Русе, дали европейски облик на страната още преди Освобождението. Просветен център с училища, читалища и черкви, повечето от тях първи за България. На юг са Деветашката пещера, Крушунските водопади, Ловеч - „столицата“ на Левски и Троян с известната керамика и подхода към висините на Централен Балкан.

Обвеният със стара слава Плевен сега е голям промишлен център. Околните места напомнят за обсадата през Освободителната война от 1877/8 г., а бликналият нефт в съвременното осигури ново възрождение на града.

Панорамата „Плевенска епопея 1877 г.“ в гр. Плевен

При гара Червен бряг река Искър най-после се освобождава от оковите на скалите. Но ние ще вървим срещу течението и ще навлезем в най-красивата част от пътя до София. Още при малката гаричка Реселец навлизаме в живописна теснина. До Карлуково от двете страни се издигат скални „чукли“ – високи конусовидни образувания. Те завършват с камъка „Провъртеник“, на най-високата част на който има отвор. Каменният стълб прилича на часовникова кула, на която са извадили часовника. Около Карлуково е най-големият карстов район с десетки пещери, някои от тях превърнати в скални манастири още през средните векове. Тук най-известната пещера е Проходна с два красиви бадемовидни отвора, напомнящи очи. Наречена е Очите на Бога. В скалите над Искъра се е прилепил гостоприемният Дом на пещерняка. Сред зеленината се е сгушил Струпецкият манастир с прекрасни стенописи от XVI в. в черквичката.

Скалите край с. Реселец

Пещера Проходна /Очите на Бога/ в близост до гр. Карлуково

След гара Мездра, от която се отклонява линията за Враца, Монтана, Видин и Лом, навлизаме в живописното Искърско дефиле. При Лютиброд са ритлите, а зад един завой за миг се очертава Черепишкият манастир, съхранил легенди и история. Тук по тези места Вазов е оставил сърцето си в поезия и проза. От спирка „Пролет“ води път към интересната Света обител „Седемте престола“, скрита вдън гори.

Ето ни край Лакатнишките скали. Най-малко на 250 м. над Искър се вижда яркочервената къщичка Орлово гнездо. Скалите са първата школа, която обучава начеващите алпинисти и спелеолози.

Край гара Бов се намира вторият по височина водопад в България – Скакля. А малкото градче Своге отдавна е станало столица на шоколада. Курило е в границите на град Нови Искър. Тук в стария манастир „Св. Иван Рилски“ има стенописи, вероятно от ръката на Пимен Зографски, а наблизо се извисяват и Кътинските пирамиди.

В 14:55 ч. бързият влак пристига в столицата, а в 16:15 ч. с пътнически влак можем да продължим за Радомир. Но вместо към двете планини Витоша и Люлин, очите ни се отправят към изключително грозната картина край линията – полусъборени сгради, сметища и бараки. Едва при Владая гледката се прояснява.

Наближаваме Перник. Миньорският град винаги е изглеждал сивичък, като че ли някоя небрежна домакиня е забравила да избърше праха. В малките околни планини Черна гора и Голо бърдо се крият неподозирани красиви кътчета и стари манастири.

В Радомир пристигаме в 17:27 ч. Малкото градче става за кратко „столица“ на Войнишкото въстание през 1918 г. – обявена е Радомирската република.

Тук се разделят линиите за Кулата и Гърция и за Кюстендил и Гюешево. Все още не е осъществена жп линията за Скопие в Северна Македония.

В 17:35 ч. от Радомир тръгва бърз влак през Земенския пролом, който ще ни отведе в Кюстендил. Трябва да сме изправени до прозореца, за да не пропуснем нещо. Гара Земен ни посреща със старото гарово здание, на което при построяването са сложили знак на каква надморска височина се намира. В близост се намира прочутият Земенски манастир „Св. Йоан Богослов“ със запазени впечатляващи стенописи.

Оттук започва истинско приключение. Вече навлизаме в същинския Земенски пролом. Тук железният път минава през девет тунела и седем моста и покрай скали, на места високи до 100 м. Пред очите ни непрекъснато се сменят вълшебни картини – скални фигури с приказни форми. Зад зъберите се крият карстови извори и водопади, тук са Земенските „ритли“, а ако затворим за миг очи, може би ще видим сред скалите останките от Землѝнград – крепост, разсипана по времето на Османското нашествие. Има следи още от IV в., а интензивен живот кипял и през Второто българско царство.

След полуразрушената гаричка Полска Скакавица вперваме очи в околните височини, където би могъл да се зърне едноименният водопад. Но омайната му красота може да се види само, ако се изкачиш до него. При гара Раждавица се намира живописният каньон Шегава с труднопроходими скали и потоци. А оттук започва китното и плодородно Кюстендилско поле.

В село Шишковци дълги години е живял големият наш художник Владимир Димитров – Майстора. Неговите платна правят известни в цял свят красотата на българските девойки и плодовете на нашата родина. Тук неговата памет е на особена почит.

Средновековна църква „Св. Георги“ в гр. Кюстендил

В 19:10 ч. пристигахме в Кюстендил. Известен още от древността с минералните извори, той съществувал като Пауталия, в Средновековието като Велбъжд и сега като сериозен спа и туристически курорт.

Празник на черешата в гр. Кюстендил

Успяхме през светлата част на деня да прекосим от изток към запад цяла България. Вторият ден мина в разглеждане на забележителностите на града и участие в Празника на черешата. Всички местни стопани, заедно с читалищата, бяха развихрили фантазията си, за да се представят на празника. На големи широки маси привличаха очите декорации от пана, фигури и букети от разноцветни череши. Разнообразието беше невероятно – на цветове и видове и на идеите при подреждането: калинки, пеперуди, замъци, фонтани, зайчета, птички, репродукции на картини и още, и още...

А на естрадите фолклорни певчески и танцови състави допълваха с топлота и радост плодовете на благодатната българска земя.

Празник на черешата в гр. Кюстендил